OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Itsehallinto ja yhdenvertaisuusyksikkö
Neuvotteleva virkamies
Yrsa Nyman

11.5.2020

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 65/2020 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 65/2020). Oikeusministeriö esittää lausuntonaan kunnnioittavasti seuraavan.

Esityksen keskeinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan ulkomaalaislain väliaikaista muuttamista kansainvälistä suojelua hakeneen työnteko-oikeuteen liittyen. Esitetyt muutokset koskevat kansainvälistä suojelua hakeneen työnteko-oikeuden alkamista ja päättymistä.

Esityksen arviointia
Hallituksen esityksen säätämisjärjestysperusteluissa lakiehdotusta tarkastellaan suhteessa perustuslain 6 §:n 1 momentissa säädettyyn yhdenvertaisuuslausekkeeseen sekä 2 momentissa säädettyyn syrjintäkieltoon. Hallitus katsoo, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Oikeusministeriö on arvioinut esitystä erityisesti perustuslain yleisen yhdenvertaisuuslausekkeen, eli perustuslain 6 §:n 1 momentin kannalta, jonka mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Perustuslain 6 §:n toisen momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella, mutta ehdotetuilla muutoksilla ei aseteta ihmisiä edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Oikeusministeriö on hallintovaliokunnalle 2.4.2020 antamassa lausunnossaan arvioinut samantyyppistä tilannetta (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta, HE 36/2020 vp).

Oikeusministeriön mukaan esityksen säätämisjärjestysperusteluissa on huolellisesti arvioitu esityksen sisältö suhteessa perustuslain 6 §:ään. Oikeusministeriön käsityksen mukaan kyseessä on

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

nykytilanteen, eli covid-19-epidemian aiheuttaman tilanteen, vaatimasta sääntelystä, mitä perustuslain yleinen yhdenvertaisuusvaatimus ei estä. Esityksen tavoitteena on lisätä työvoiman tarjontaa erityisesti sellaisissa maa-, metsä-, puutarha- ja kalatalouden työtehtävissä, jotka ovat huoltovarmuuden tai työmarkkinoiden toimivuuden kannalta välttämättömiä. Oikeusministeriön mukaan ehdotettujen muutosten rajauksille on esitetty esityksen tavoitteeseen liittyviä perusteluita. Lisäksi kyse on määräaikaisesta sääntelystä, millä on vaikutusta oikeasuhtaisuusvaatimuksen kannalta. Ehdotettu muutos ei aseta ihmisiä edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Ehdotettu sääntely on oikeusministeriön näkemyksen mukaan myös sääntelyltä edellytetyllä tavalla riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista. Oikeusministeriön mukaan sääntely ei ole muutoinkaan valtiosääntöoikeudellisesti ongelmallinen.